

Bråneryds kyrkogård och kapell

50 år 2008

Bråneryds kyrkogårdens historia

Redan på 1920-talet visade sig att Huskvarna kyrkogård från 1881 redan var för liten. Det första förslaget om en ny kyrkogård väcktes 1924, förslaget innebar att Kruthuset (vid kroatorpet) skulle användas som kapell och att en kyrkogård skulle anläggas i området med Vättern som begränsning åt väster. Medan diskussionen fortsatte så planerades områden runt kyrkogården och kyrkan. I slutet av 1930-talet fick arkitekt Johannes Dahl, Tranås, uppdraget att skissa på ett kapell och krematorium i området kring kyrkan. Andra världskriget kom i mellan och planerna vilade.

Planerna på en ny kyrkogård kopplades samman med eldbegängelsetanken och när de första planerna på en ny kyrkogård åt norra gått i stå, framfördes nu tankar på en kyrkogård i söder. Församlingen köpte 1938 Tormenås gård på initiativ av kyrkoherde Ragnar Lindstam. Det fördes diskussioner med Jönköping om samordning i krematoriefrågan, där Sannaområdet var aktuellt, någon rationell lösning gick dock inte att finna. Jönköping ville placera krematoriet på Skogskyrkogården, dit man från Huskvarna tyckte det var långt att åka. Eftersom man ändå hade behov av ett kapell så ansågs merkostnaderna för ett krematorium inte avskräckande.

I början av 1950-talet började en ny kyrkogård bli mer och mer akut, det fanns nu ett antal alternativ, Sannaområdet, Strands gård i skärstad, Vätterstranden vid kruthuset, Tormenås och Bråneryds gård. Nu avancerade ärendet. 1953 blev Brånerydsalternativet enhälligt förordat, kyrkan fick marken som gåva av staden, samtidigt som man sålde Tormenås gård till Huskvarna stad. Arkitekten Harald

Ericson anlätades för att rita kyrkogården och ett kapellkrematorium. Huvudentreprenör var Isidor Henningssons byggnadsfirma. Bråneryds kyrkogård och kapellkrematorium invigdes 29 juni 1958. 1965 invigdes urlunden på kyrkogårdens norra del. 1969 ritades en utvidgning av kyrkogården ner mot Lillån i väster och kvarteren Jesaja och Jeremia blev tillgängliga. Arbetet genomfördes i början av 1980-talet. 1983 anlades

Huskvarnas första minneslund på den högst belägna punkten på Brånerydsåsen. 1999 Avsakraliserades Brånerydskapellet, vilket innebär att alla slags begravingar kan äga rum. 2007 anlades ett nytt gravskick mellan kvarter Daniel och Tenhultsvägen. Här har man en egen gravplats med gravrätt men man delar gravvård och skötsel. Kvarteret har fått namnet Rut.

Om arkitekten Harald Ericson 1890-1972

En funktionalismens arkitekt, speciellt hans krematoriekapell.

Harald Ericson utbildade sig vid KTH i Stockholm. Han arbetade på olika arkitektkontor i Stockholm och Göteborg, tills han 1924 startade en egen arkitektbyrå. 1929 blev han stadsarkitekt i Borås. På den tiden var det vanligt att man hade en egen arkitektfirma samtidigt som man tjänstgjorde som stadsarkitekt. I början av 1930-talet ritade han flera byggnader för kyrkligt ändamål, han var också verksam som kyrkogårdsarkitekt. Det goda anseendet som Uppståndelsens kapell i Borås gav Harald Ericson, gjorde att han, utan tävlan, fick uppdraget att rita Bråneryds kyrkogård samt krematorium med kapell.

Harald Ericsons egen beskrivning av Bråneryds kapellkrematorium:

Kapellet ska underordnas naturen, eftersom naturen i sin fullkomlighet ändå inte kan överordnas. Byggnaden har två huvudgrupper, den ena omfattar kapellkrematorium med samhöriga utrymmen, den andra delen omfattar lokaler som hör ihop med kyrkogårdens skötsel.

Byggnaden har grundmurar och bjälklag av betong, ytterväggarna är dels av slammat tegel och dels av lättbetong med panel av rökad ohyvlad ek. Alla tak äro avtäckta med koppar. Kapellet uppvärms med i golvet ingjutna värmeslingor, långsidoväggarna äro av kalkmålat slammat tegel, fondvägg av grovslipad vit Ignaberga kalksten och motstående vägg av grå grovsprängs Ölandssten.

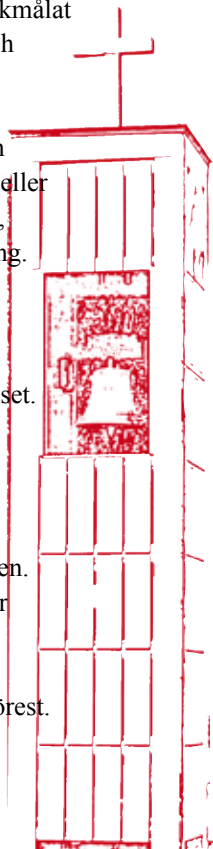
Bråneryds kapellkrematorium och kyrkogård är på många sätt en föregångare, samtidigt som man har använt rejäla byggmaterial, eller som sades vid invigningen. Anläggningen har en viss radikalism, förbundet med pietet, dessa båda har ingått en osedvanlig förening.

Eldbegängelsrörelsen i Huskvarna

Den 30 oktober 1933 höll Svenska eldbegängelseföreningen ett möte i Idrottshuset. Detta blev starten för Huskvarnakretsen. Vid det första sammanträdet antogs föreningens stadgar samt togs upp frågan om ett krematorium i Huskvarna.

1935 diskuterades möjligheten och lämpligheten att anlägga en urlund. 1938 anlades den första urlunden på Huskvarna kyrkogård och fick namnet Urlunden. Eldbegängelseföreningen lämnade förslag till kyrkorådet att ett krematorium bör byggas ihop med den planerade nya kyrkogården med kapell.

Styrelsen bestod under många år av inköpschef Axel Carlzon ordf, kyrkogårdsförest.

Tore Lindström v.ordf, faktor Gunnar Gadolin kassör, överlärare Emil Löwendahl sekr. 1938 framställdes hur krematoriefrågan i södra vätterbygden borde lösas. Jönköpingskretsen meddelade att ett krematorium planerades på den nya kyrkogården vid Råslätt (Skogskyrkogården). Huskvarnakretsen gjorde en bilfärd till den tänkta kyrkogården i Jönköping och kom fram till följande: ”Vägen går genom Jönköpings stadsbebyggelse och utgjorde en sträcka av 10,5 km. Färden måste gå genom Huskvarna och ut på den trafikerade riksettan”. Avståndet och trafiksituationen i kombination med att Huskvarna ändå behövde ett kapell och en ny kyrkogård, gjorde att föreningen ansåg att det inte är orimligt att Huskvarna bygger sitt eget krematorium.

Från 1940 var kremationen och transporten till närmaste krematorium kostnadsfri för församlingsbor, eftersom församlingen stod för kostnaden.

Det verkar som om föreningens aktiviteter minskar när byggplanerna på ett krematorium börjar verkställas. Föreningen verkar ha upphört någon gång på 1960-talet.

Konsten på Bråneryd

Gallerporten i Brons vid huvudentrén till kapellet, skapad av Olle Adrin.

Konstnärens motto har varit ”det världsliga ansiktet”

Man ser bilder ur människans liv, barn i lek och vuxna i arbete, nöjen och sjukdom.

Motivgrund för konstnären har första trosartikeln varit.

Skulpturgrupp i äkta silver och ädla stenar på altaret, skapad av Thure Jerkeman

Skulpturgruppen har som motiv andra och tredje trosartikeln.